

disse Realisationer har haft en meget god og forstaaende Bistand i Statsanstalten for Livsforsikring.

Det ærede Medlem talte ogsaa om Statens Udlaansrente og beklagede de Tab, som lides ved de betydelige Udlaan til lav Rente, som finde Sted, og nævnede her ganske særlig ogsaa de Tab, der, som Følge af den lave Rente, nødvendigvis maa lides ved Realisationen af den store Post af Husmandsobligationer, som Statsaktiverne ligge inde med. Hvis det ærede Medlem har gjort mig den Ære at lægge Mærke til et Forslag, jeg har indbragt i det andet Ting for nylig, vil han vide, at jeg har Opmærksomheden henvendt paa dette Punkt og ligesom han mener, at der her er noget, som trænger til at afhjælpes. Denne Udlaansvirksomhed har jo faaet et ganske overordentligt Omfang i de senere Aar, den er et Led i de sociale Bestræbelser, som Staten har udfoldet paa mange forskellige Omraader, og den er et Led i disse Bestræbelser, som jeg synes staaer i særdeles god Sammenhæng med det øvrige, idet vi jo kunne sige, at det, vi gennemgaaende bygge vor sociale Lovgivning, vore sociale Bestræbelser paa, er Princippet: Hjælp til Selvhjælp. Jeg ved vel, at det fraviges i enkelte Tilfælde, men jeg tror, at det er det Princip, der gennemtrænger det allermoste af vor sociale Lovgivning, og jeg tror, at det er det Princip, som de allerfleste af os ere enige om mere og mere at stræbe henimod, fordi det er det solideste og bedste af alle Principper. Og disse Laan til forskellig samfundsgavnlig Virksomhed, disse Laan, der tilsigte at støtte smaa Haandværkere til Anskaffelse af Maskiner, at støtte Landarbejdere til at skabe sig et eget selvstændigt Hjem, at støtte Fiskere til Anskaffelse af hensigtsmæssige Baade og Redskaber, at støtte navnlig Byarbejderne til Opførelse af gode og sunde Arbejderboliger — og jeg kunde nævne flere Ting endnu —, alle disse forskellige Bestræbelser stille jo henimod det samme: Hjælp til Selvhjælp. Men lige saa sikkert som det er, at Staten bør yde en saadan Hjælp, lige saa usundt er det efter min Mening, at denne Hjælp ydes saaledes, at Staten selv aarlig lider et væsentligt Tab derved. Der er nemlig saa mange For-

hold paa den sociale Lovgivnings Omraade, hvor direkte Milliontilskud blive nødvendige, at det ved den Støtte, som Staten yder til sociale Formaaes Fremme gennem Udlaan, bør iagttages, at der, saa vidt muligt, ikke lides noget direkte Tab. Støtten bliver derfor alligevel meget betydningsfuld. Naar Staten udlaaner paa 2den Prioritet, og endda ofte paa en yderlig 2den Prioritet, betydelige Summer paa saadanne Rente- og Afdragsvilkkaar, at de Laantagere, der kunne byde den fineste 1ste Prioritet i vore Dage, vilde være himmelglade derved, saa er det en væsentlig Støtte, der ydes. Det vil med andre Ord sige, at Staten udnytter sin bedre Kredit til at optræde som Mellemand og skaffe saadanne ubemidlede Folk, hvis økonomiske Bestræbelser man ønsker at støtte, billigere Laan, uden dog at lide direkte Tab derved. Jeg har foreslaaet at forhøje Udlaansrenten for Laan til Udstykningsforeninger, der have til Formaal at udstykke større Landejendomme til mindre, selvstændige Landbrug, fra 3 til 4 pCt. Det er, om man vil, lidt over den Rente, som Staten selv kan laane til — haaber jeg da —, men paa den anden Side er der ogsaa ved saadanne Udlaan en Mulighed for Tab, derfor maa der være en Margin, ligesom der ogsaa løber noget paa til Administrationsomkostninger. Den Tanke, som har baaret dette Forslag, vil bære Regeringens Bestræbelser ogsaa paa andre beslægtede Omraader, ogsaa paa dette Punkt vil jeg altsaa kunne tiltræde det ærede Medlems Udtalelser.

Naturligvis var det ærede Medlem som andre ærede Medlemmer, der have talt her i Gaar, meget ivrig for at finde den egentlige Hovedaarsag til vore økonomiske Vanskeligheder. Det ærede Medlem forfaldt til samme Fejl, som jeg synes, næsten alle, der gruble over vore økonomiske Vanskeligheder, forfalde til, nemlig at ville finde en enkelt herskende Aarsag, ligesom finde Kælebarnet blandt de mange Aarsager, der have været med at forvolde disse Ulykker, som vi lide under. Sandheden er imidlertid netop den, at der er overordentlig mange samvirkende Aarsager til dette Resultat, og hvis man vil udpege en enkelt og sige: Her ligger den, alt andet er Biting, tror jeg, at man let tager fejl af Situationen, og det kan være beklageligt,